

ZAKON O STRANCIMA (NN 79/07 I 36/09)

Uvjeti boravka i rada stranaca

U sklopu navedenog stručnog rada dajemo prikaz postupka izdavanja radnih i poslovnih dozvola za zapošljavanje stranaca u Republici Hrvatskoj

Alan Vajda, mag. iur.

Uvod

Donošenjem novog Zakona o strancima (NN 79/07 i 36/09) koji se primjenjuje od 1. siječnja 2008. godine na sustavan se način regulira problematika u svezi uvjeta ulaska, kretanja, boravka i zapošljavanja stranaca na teritoriju Republike Hrvatske, a vezano uz započeti proces prilagodbe zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije.

Međutim, odgođena je primjena pojedinih odredbi Zakona o strancima, i to Glave XI. i XII. koje reguliraju postupak ulaska, boravka i rada državljanina zemalja članica Europske unije u Republici Hrvatskoj, a koje će stupiti na snagu s danom pristupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije.

Osnovni pojmovi

Stranim državljaninom smatra se osoba koja nije hrvatski državljanin, a strani državljanin koji ima višestruko državljanstvo smatra se državljaninom države koja mu je izdala putnu ispravu s kojom je ušao u Republiku Hrvatsku.

Uvjeti za rad stranih državljana u Republici Hrvatskoj

Strani državljani mogu raditi na teritoriju Republike Hrvatske na temelju izdane radne odnosno poslovne dozvole, osim ako odredbama Zakona o strancima to nije drugačije određeno.

Zakon o strancima određuje sljedeće vrste boravka stranaca u Republici Hrvatskoj: a) kratkotrajni boravak (u trajanju do 90 dana na temelju vize ili bez vize), na temelju kojeg stranac ne može raditi u Republici Hrvatskoj, b) privremeni boravak, koji je uvjet za rad stranca i c) stalni boravak, koji također može biti uvjet za rad stranca.

a) Kratkotrajni boravak

Kratkotrajni boravak predstavlja boravak stranca na teritoriju Republike Hrvatske u trajanju do 90 dana na temelju vize ili bez vize.

b) Privremeni boravak

Privremeni boravak je boravak stranca na teritoriju Republike Hrvatske radi spajanja obitelji, rada, srednjoškolskog obrazovanja i studiranja, znanstvenog istraživanja te humanitarnih razloga.

Zahtjev za izdavanje odobrenja za prvi privremeni boravak podnosi se diplomatskoj misiji, odnosno konzularnom uredu Republike Hrvatske u inozemstvu. Međutim, iznimno navedeni zahtjev za stranca može podnijeti poslodavac zajedno sa zahtjevom za izdavanje radne dozvole.

c) Autonomni boravak

Autonomni boravak je posebna vrsta privremenog boravka koji se može odobriti strancu na privremenom boravku u svrhu spajanja obitelji ako ispunjava uvjete za

odobrenje privremenog boravka u Republici Hrvatskoj (posjeduje sredstva za uzdržavanje, ima osiguran smještaj, posjeduje zdravstveno osiguranje).

d) Stalni boravak

Stalni boravak je boravak stranca u Republici Hrvatskoj koji će se odobriti ukoliko on do dana podnošenja zahtjeva ima odobren privremeni boravak u neprekidnom trajanju od 5 godina te ako ispunjava uvjete za odobrenje stalnog boravka u Republici Hrvatskoj. Brak stranca s hrvatskim državljaninom ili sa strancem na odobrenom stalnom boravku u Republici Hrvatskoj više nije zakonska osnova za stjecanje statusa stalnog boravka.

Sukladno Zakonu o strancima, odredbe koje se odnose na rad stranaca ne primjenjuju se na strance koji u Republici Hrvatskoj obavljaju poslove i provode projekte na temelju međunarodnih ugovora o stručno-tehničkoj pomoći koje je Republika Hrvatska sklopila s Europskom unijom, drugom državom ili međunarodnom organizacijom, te na rad volontera koji rade u neprofitnim udrugama i ustanovama u Republici Hrvatskoj.

Naime, propisano je da stranci ne mogu započeti s radom prije nego što im je odobren privremeni boravak na teritoriju Republike Hrvatske.

Radom u smislu odredbi Zakona o strancima, smatra se i obavljanje volonterskog rada, dok se obavljanje prethodnih radnji za osnivanje i registraciju trgovačkog društva, registraciju obrta ili slobodnog zanimanja ne smatra se radom sukladno općim propisima o radu.

Na temelju izdane poslovne dozvole, stranac može obavljati obrt ili s obrtom izjednačenu gospodarsku djelatnost ili slobodno zanimanje, voditi poslove u registriranom vlastitom trgovačkom društvu ili pravnoj osobi u kojoj ima većinski udio ili pružati usluge u ime inozemnog poslodavca.

Međutim, pružanje usluga u ime inozemnog poslodavca može obavljati samo stranac koji je zaposlen kod tog poslodavca i pod uvjetom da je sklopljen ugovor o pružanju usluga s pravnom ili fizičkom osobom koja obavlja poslovnu djelatnost u Republici Hrvatskoj.

Uvjeti za izdavanje radne dozvole za zapošljavanje stranaca

Na temelju podnesenog zahtjeva pravnih, odnosno fizičkih osoba (poslodavaca) koje zapošljavaju stranca, policijska uprava kao nadležno tijelo, odnosno policijska postaja prema sjedištu poslodavca izdaje odgovarajuću radnu dozvolu, s time da se protiv predmetne odluke može u roku od 8 dana izjaviti žalba Ministarstvu unutarnjih poslova Republike Hrvatske.

Međutim, protiv rješenja o odbijanju zahtjeva za izdavanje radne dozvole zbog popunjenosti godišnje kvote nije dopuštena žalba, već se samo može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske.

Poslodavac uz zahtjev za izdavanje radne dozvole treba priložiti:

1. ugovor o radu odnosno pisanu potvrdu o sklopljenom ugovoru o radu ili drugi odgovarajući ugovor
2. podatke o radnom mjestu ili vrsti posla i uvjetima rada
3. dokaz o stručnoj spremi i osposobljenosti stranca
4. dokaz o registraciji trgovačkog društva, podružnice, predstavništva, obrta, udruge ili ustanove u Republici Hrvatskoj
5. dokaz o podmirenim poreznim obvezama i doprinosima i
6. obrazloženje o opravdanosti zapošljavanja stranaca.

Ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor sa strancem, poslodavac je dužan sklopiti u pismenom obliku prije početka rada, a najkasnije u roku od 15 dana od dana izdavanja radne dozvole.

Međutim, ukoliko ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor nije sklopljen u pisanom obliku, poslodavac mu je dužan, prije početka rada, a najkasnije u roku od 15 dana od dana izdavanja radne dozvole, uručiti pisanu potvrdu o sklopljenom ugovoru. Navedene dokumente poslodavac je dužan kao nadležnom tijelu dostaviti policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji najkasnije u roku od 15 dana od dana izdavanja radne dozvole.

Radna dozvola za obavljanje sezonskih poslova može se izdati na vrijeme koje je jednako vremenu trajanja sezonskih poslova, a najduže do 6 mjeseci godišnje te se ne može produžavati. Zahtjev za produženje radne dozvole za stranog državljanina poslodavac mora podnijeti policijskoj

upravi, odnosno policijskoj postaji najkasnije 45 dana prije isteka roka važenja izdane radne dozvole, s time da o zahtjevu za produženje radne dozvole i produženje privremenog boravka nadležno tijelo odlučuje istovremeno.

Radna dozvola za stranca prestaje važiti:

1. istekom roka važenja
2. poništenjem
3. prestankom postojanja uvjeta na temelju kojih je izdana.

Strani državljanin može raditi u Republici Hrvatskoj samo na onim poslovima za koje mu je izdana radna dozvola, odnosno samo kod onog poslodavca s kojim je na temelju radne dozvole zasnovao radni odnos. Poslodavac može zaposliti stranca samo na onim poslovima za koje mu je izdana radna dozvola.

Uvjeti za izdavanje poslovne dozvole za zapošljavanje stranaca

Na temelju Zakona o strancima, poslovna dozvola se može izdati: 1) osnivaču vlastitoga trgovačkog društva u Republici Hrvatskoj ili strancu koji u trgovačkom društvu ima većinski udio najmanje 51%, a ostvaruje poslovnu aktivnost radi obavljanja djelatnosti u Republici Hrvatskoj, 2) vlasniku obrta koji je registrirao poslovnu aktivnost u Republici Hrvatskoj, odnosno jednom od suvlasnika zajedničkog obrta, 3) strancu koji se bavi slobodnim zanimanjem, sukladno propisima Republike Hrvatske i 4) strancu koji pruža usluge u ime inozemnog poslodavca.

Stranim državljanima, osnivačima vlastitoga trgovačkog društva, te obrtnicima koji su registrirali poslovnu aktivnost u Republici poslovna dozvola se može izdati samo na temelju prethodne suglasnosti nadležne županijske komore Hrvatske gospodarske komore sukladno Pravilniku o suglasnosti u postupku izdavanja poslovne dozvole strancima.

Poslovna dozvola može se izdati navedenim kategorijama stranaca ukoliko trgovačko društvo, odnosno obrt svojim poslovanjem utječe na povećanje gospodarske aktivnosti u Republici Hrvatskoj, ako se uvode novi proizvodni postupci, nova oprema i suvremena tehnologija te potiče otvaranje novih radnih mjesta i zapošljavanje domaće radne snage. Također je potrebno da navedene osobe posjeduju odgovarajuću kvalifikaciju, financijska sredstva i ako obavljanje njihove djelatnosti predstavlja interes za Republiku Hrvatsku.

Pod poslovanjem kojim se utječe na povećanje gospodarske aktivnosti u Republici Hrvatskoj podrazumijeva se: pokretanje gospodarske aktivnosti u dijelovima Republike Hrvatske u kojima gospodarski rast zaostaje za državnim prosjekom, mo-

PIXSELL

dernizacija i unapređenje poslovanja, razvoj proizvodnje s višim stupnjem prerade i proizvodnje usmjerene k izvozu, jačanje konkurentne snage hrvatskog gospodarstva, prilagodba hrvatskog gospodarstva europskim standardima i uvođenje i unapređenje informatičke tehnologije.

Pod uvođenjem novih proizvodnih postupaka, nove opreme i suvremene tehnologije podrazumijeva se unos opreme i tehnologije koja osigurava ekološki sigurne gospodarske aktivnosti, uštedu energije, uvođenje novih proizvodnih postupaka i novih proizvoda i modernizaciju proizvodnje.

Poticanje otvaranja novih radnih mjesta i zapošljavanje domaće radne snage znači da poslovna aktivnost obvezno uključuje otvaranje novih radnih mjesta s pretežnim zapošljavanjem domaće radne snage.

Dokumentacija potrebna za izdavanje suglasnosti za vlasnika obrta, odnosno jednog od suvlasnika zajedničkog obrta koji je registrirao poslovnu aktivnost u RH je sljedeća:

1. Ovjereni izvod iz Središnjeg obrtnog registra, ne stariji od 30 dana
2. Poslovni plan čiji je sadržaj propisan na Obrascu PP1 koji je u prilogu ovog Pravilnika
3. Potvrdu o osobnom identifikacijskom broju (OIB).

Zahtjev za izdavanje poslovne dozvole strancu podnosi se putem policijske uprave, odnosno policijske postaje prema mjestu sjedišta trgovačkog društva ili obrta, a za pružatelja usluga u ime inozemnog poslodavca prema mjestu sjedišta trgovačkog društva, podružnice ili predstavništva, odnosno obrta s kojim inozemni poslodavac ima sklopljen ugovor, ili prema mjestu pružanja usluge u turizmu, time da se protiv odluke o izdavanju poslovne dozvole može izjaviti žalba Ministarstvu unutarnjih poslova Republike Hrvatske u roku od 8 dana od dana dostave navedene odluke.

Uz zahtjev za poslovnu dozvolu, strancu je dužan priložiti dokaz o registraciji trgovačkog društva, obrta, s obrtom izjednačene djelatnosti, slobodnog zanimanja ili ugovor o pružanju usluga, s time da se poslovna dozvola izdaje s rokom važenja do jedne godine.

Poslovna dozvola se izdaje s rokom važenja do jedne godine, a može se produžavati sve dok strancu ispunjava uvjete za izdavanje poslovne dozvole te ako priloži dokaz o podmirenim poreznim obvezama i doprinosima u Republici Hrvatskoj. Strani državljanin ne može započeti s radom prije nego što mu je odobren privremeni boravak.

Poslovna dozvola će se produžiti ako u trenutku podnošenja zahtjeva za njezino produženje strani državljanin ispunjava uvjete za izdavanje poslovne dozvole (čl. 134. Zakona o strancima). Naime, zahtjev za produženje poslovne dozvole strancu mora podnijeti policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji najmanje 30 dana prije isteka roka važeće poslovne dozvole.

Poslovna dozvola prestaje važiti u sljedećim slučajevima, i to:

1. istekom roka važenja
2. poništenjem
3. prestankom postojanja okolnosti na temelju kojih je izdana.

Na temelju odredbe čl. 139. Zakona o strancima do 90 dana godišnje bez radne, odnosno poslovne dozvole mogu raditi sljedeće kategorije stranaca, i to:

1. prokuristi, ključno osoblje i članovi nadzornog odbora trgovačkog društva koji obavljaju poslove za trgovačko društvo, a nisu u radnom odnosu
2. stranci koji sukladno posebnim propisima pružaju usluge u turizmu
3. stručnjaci na području zaštite kulturne baštine, knjižničarstva i arhivistike

4. učenici koji putem ovlaštene organizacije ili kroz program razmjene učenika dolaze na praksu

5. stranci koji provode stručnu izobrazbu i usavršavanje radnika zaposlenih kod pravnih i fizičkih osoba u Republici Hrvatskoj

6. stranci koji se stručno usavršavaju kod pravne osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja je organizacijski povezana s inozemnim poslodavcem

7. stranci zaposleni u cirkusima ili zabavnim parkovima

8. stranci koji obavljaju poslove vezane uz isporuku, montažu ili servis strojeva ili opreme, a njihov rad je uvjet za ostvarivanje jamstvenih prava ili je vezan uz isporuku strojeva ili opreme

9. studenti koji u organizaciji hrvatskih udruga ili institucija dolaze na volonterski rad u radnim kampovima i na sličnim radno-obrazovnim programima.

Bez radne, odnosno poslovne dozvole, do 60 dana godišnje, mogu raditi:

1. umjetnici i tehničko osoblje za operne, baletne, kazališne, koncertne, likovne i druge kulturne priredbe, odnosno autori i izvođači na području filmske i televizijske umjetnosti

2. stranci – predavači koji sudjeluju na organiziranim stručnim skupovima i seminarima.

Bez radne, odnosno poslovne dozvole, do 30 dana godišnje, mogu raditi:

1. autori i izvođači na području glazbene, glazbeno-scenske i plesne umjetnosti kao i prateće izvjestiteljsko, organizacijsko i tehničko osoblje

2. stranci koji sudjeluju na sajamskim ili izložbenim priredbama na kojima izlaže njihov poslodavac

3. stranci koji u Republici Hrvatskoj nastupaju na športskim priredbama i na-

tjecanjima kao predstavnici stranih ekipa, klubova ili državnih reprezentacija.

Navedene kategorije stranaca ne mogu započeti s radom prije nego pribave potvrdu o prijavi rada bez radne, odnosno poslovne dozvole, policijske uprave, odnosno policijske postaje prema mjestu obavljanja poslova. Pravne i fizičke osobe koje koriste usluge stranaca, moraju s njima sklopiti ugovor ili imati drugu odgovarajuću potvrdu.

Također, bez radne ili poslovne dozvole mogu raditi:

1. profesori, izvorni govornici stranih jezika, lektori i drugi nastavnici koji izvođe nastavu na poziv hrvatskih visokih učilišta, znanstvenici na znanstvenom i stručnom usavršavanju, znanstvenici-predstavnici međunarodnih organizacija te znanstvenici koji će sudjelovati u provedbi znanstvenih projekata važnih za Republiku Hrvatsku

2. upravno osoblje, stručnjaci, nastavnici i predavači stranih kulturnih, obrazovnih i znanstvenih institucija, koji u Republici Hrvatskoj obavljaju posao u okviru programa kulturne i obrazovne suradnje, kao i upravno osoblje, stručnjaci, nastavnici i predavači stranih kulturnih, obrazovnih i znanstvenih institucija koje u Republici Hrvatskoj imaju svoje podružnice, ako dolaze iz matične institucije

3. civilni i vojni dužnosnici vlada drugih država, koji u Republiku Hrvatsku dolaze raditi na temelju ugovora o suradnji s Vladom RH

4. članovi međunarodnih misija, koji obavljaju posao znanstvenog istraživanja u Republici Hrvatskoj, koje je odobrila Vlada RH

5. strani dopisnici, akreditirani u Republici Hrvatskoj ili izvjestitelji stranih medija

6. stranci koji obavljaju poslove iz područja obrane i unutarnjih poslova ili stručnog usavršavanja na tim područjima, na temelju međunarodnog ugovora

7. predstavnici i osoblje vjerskih zajednica koji obavljaju poslove isključivo vezane uz vjersku ili karitativnu službu

8. studenti koji putem ovlaštene organizacije dolaze na praksu

9. studenti koji dolaze na praksu u diplomatske misije, odnosno konzularne urede države čije državljanstvo imaju, akreditiranim u RH

10. mladi koji obavljaju poslove u organizacijama civilnog društva u sklopu programa međunarodne razmjene i suradnje volontera Europske unije

11. stranci koji u Republiku Hrvatsku dolaze obaviti vježbenički staž u trgovačka društva, podružnice ili predstavništva kojih su vlasnici strane tvrtke, ako ti stranci dolaze iz te tvrtke u sjedištu, odnosno iz njezinog predstavništva ili podružnice u nekoj drugoj državi

12. stranci koji sukladno posebnim propisima dolaze kao instruktori letenja odnosno kao polaznici obrazovne nastave u zrakoplovstvu

13. stranci koji obavljaju poslove nadzora i inspekcije remonta i izgradnje brodova

14. stranci koji rade na stranim plovilima i upisani su u popis posade.

Stranci koji namjeravaju boraviti duže od 90 dana dužni su regulirati privremeni boravak u svrhu rada, bez radne, odnosno poslovne dozvole. Stranci koji će raditi kraće od 90 dana ili pravna ili fizička osoba koja će se koristiti njihovim uslugama, dužni su od nadležne policijske uprave, odnosno policijske postaje pribaviti potvrdu o prijavi rada bez radne, odnosno poslovne dozvole.

Sukladno Zakonu o strancima, bez radne ili poslovne dozvole mogu raditi:

1. stranci s odobrenim stalnim boravkom

2. stranci kojima je odobren azil

3. stranci kojima je odobren privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji s hrvatskim državljaninom, strancem na stalnom boravku ili azilantom

4. žrtve trgovanja ljudima kojima je odobren privremeni boravak

5. stranci koji u Republici Hrvatskoj imaju status redovitog učenika ili studenta kada obavljaju poslove posredstvom ovlaštenih posrednika, bez zasnivanja radnog odnosa

6. stranci koji imaju privremeni boravak u svrhu znanstvenog istraživanja

7. stranci koji imaju autonomno odobrenje boravka u RH.

Odredbе Zakona o strancima koje se odnose na rad stranaca ne primjenjuju se na stranca koji u Republici Hrvatskoj obavlja poslove i provodi projekte na temelju međunarodnih ugovora o stručno-tehničkoj pomoći, koje je Republika Hrvatska sklopila s Europskom unijom, drugom državom ili međunarodnom organizacijom te na rad volontera koji rade u neprofitnim udrugama i ustanovama u Republici Hrvatskoj.

Knjiga žalbi u ugostiteljskim i turističkim objektima

PIXSELL

♦ Lenko Ugrinić, dipl. oec.

Temeljni **Zakon** koji je bio neophodan za moderne trendove u ugostiteljstvu i koji je obuhvatio sve vidove ugostiteljske djelatnosti donesen je 13.12. 2006. godine. Objavljen je u Narodnim novinama 136/06, a izmjene su bile objavljene u NN 152/08, NN 43/09, NN 88/10.

Definiciju ugostiteljske djelatnosti možemo sažeti na pripremanje hrane i pružanje usluga prehrane, pripremanje i usluživanje pića i napitaka i pružanje usluga smještaja. Ugostiteljsku djelatnost mogu obavljati trgovačka društva, zadruge, trgovci pojedinci i obrtnici koji ispunjavaju uvjete propisane zakonom. Ugostiteljsku djelatnost mogu obavljati i javne

ustanove koje upravljaju NP i parkovima prirode, zdravstvene ustanove, lječilišta, ugostiteljske obrazovne ustanove, Hrvatski ferijalni i hostelski savez, Hrvatski planinarski savez, lovačke udruge, udruge pripadnika nacionalnih manjina u svojim prostorijama, ustanove koje obavljaju kazališnu djelatnost, Savez izviđača Hrvatske i amaterske sportske udruge za svoje potrebe u svojim poslovnim prostorijama. Pod određenim uvjetima propisanim Zakonom određene ugostiteljske usluge mogu pružati i fizičke osobe i pravne osobe koje nisu ugostitelji.

Ugostiteljski objekti prema vrsti ugostiteljskih usluga razvrstavaju se u skupine: ■ hoteli, ■ kampovi, ■ restorani, ■ barovi, ■ catering objekti, ■ objekti jednostavnih usluga.

U obavljanju ugostiteljske djelatnosti ugostitelj je dužan pridržavati se 12 propisanih obaveza

1. vidno istaknuti na ulazu u ugostiteljski objekt, odnosno u ulazu ugostiteljskog objekta smještenog u građevini zaštićenoj kao kulturno dobro, na propisani način, **natpis s oznakom vrste ugostiteljskog objekta**, odnosno vrste i kategorije ugostiteljskog objekta, posebnog standarda, oznake kvalitete utvrđene rješenjem nadležnog ureda, odnosno ministarstva nadležnog za ugostiteljstvo (u daljnjem tekstu: Ministarstvo)

2. vidno istaknuti na ulazu u objekt obavijest o **radnom vremenu** i radnim, odnosno neradnim danima i pridržavati se istaknutoga radnog vremena

3. utvrditi kućni red u ugostiteljskim objektima za smještaj i istaknuti ga na recepciji te izvadak iz kućnog reda istaknuti u svim sobama i apartmanima

4. utvrditi normative o utrošku namirnica za pojedino jelo, piće i napitak, pružiti usluge u količinama i kakvoći sukladno normativima te na zahtjev normativ predočiti gostu

5. vidno istaknuti cijene usluga koje se nude, na način dostupan gostima i pridržavati se istaknutih cijena, a kod pružanja usluga smještaja u cjenicima istaknuti i iznos boravišne pristojbe, cjenike staviti na raspolaganje gostima u dovoljnom broju primjeraka

6. izdati gostu račun za svaku pruženu ugostiteljsku uslugu s naznakom vrste, količine i cijene pruženih usluga, odnosno odobrenog popusta, a kod pružanja usluga smještaja navesti u računu i iznos boravišne pristojbe

7. pridržavati se propisanoga radnog vremena

8. onemogućiti iznošenje pića i napitaka radi konzumiranja izvan zatvorenih prostora ugostiteljskog objekta

9. na propisani način voditi knjigu gostiju u ugostiteljskom objektu za smještaj

10. VODITI KNJIGU ŽALBI na propisani način u svakom objektu, u roku od pet dana izjavljen prigovor dostaviti Državnom inspektoratu te u roku od 15 dana od dana izjavljenog prigovora odgovoriti na prigovor

11. u ugostiteljskom objektu za smještaj **osigurati goste** od posljedica nesretnog slučaja

12. pisanim putem obavijestiti nadležni ured, odnosno Ministarstvo o prestanku obavljanja djelatnosti u ugostiteljskom objektu, u roku od osam dana od nastale promjene. →

U osnovi stavka 3. članka 9. **Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti (NN 138/06)**, Ministar je donio **Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja Knjige žalbi (NN 5/08)**.

Ovim Pravilnikom propisan je oblik, sadržaj i način vođenja knjige žalbi koju su dužne voditi pravne i fizičke osobe koje pružaju ugostiteljske usluge sukladno **Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti i pravne i fizičke osobe koje pružaju usluge u turizmu sukladno Zakonu o pružanju usluga u turizmu**.

Knjiga žalbi mora imati **tvrdne korice tamnoplave boje**. Na vanjskoj strani prednje korice moraju biti zlatnom folijom otiskane riječi »KNJIGA ŽALBI« na hrvatskom jeziku te na engleskom, njemačkom, talijanskom i francuskom jeziku. Knjiga se može kupiti u trgovinama knjiga i papirnicama ili u trgovini »Narodnih novina«. Knjiga je unificirana i ima 3x50 samokopirnih listova veličine 30x22 cm koji moraju biti označeni rednim brojevima. Prva dva lista pod istim brojem su perforirana, a treći čvrst.

Na prvom listu knjige žalbi (čije stranice nisu označene rednim brojevima) mora biti otiskana uputa o korištenju knjige žalbi sa sljedećim tekstom:

»1. korisnik usluge ima pravo upisati u knjigu žalbi prigovor u slučaju kada smatra da je oštećen u odnosu na traženu odnosno dobivenu uslugu

2. korisnik usluge može prigovor u knjigu žalbi napisati jezikom kojim se služi

3. korisnik usluge dužan je napisati prigovor potpisati i navesti datum upisanog prigovora u knjigu žalbi te navesti svoju punu adresu.

Odgovor korisniku usluge na stavljeni prigovor pružatelj usluga dat će odmah, a

najkasnije u roku od 15 dana od dana upisanog prigovora u knjigu žalbi.«

Iza otiskane upute stavlja se pečat pravne odnosno fizičke osobe koja pruža ugostiteljske odnosno turističke usluge i potpis odgovorne osobe.

U gornjem lijevom uglu trebaju stajati oznake: prvi list »za gosta«, drugi list »za inspekciju« i treći list »ostaje u knjizi«.

Knjiga žalbi mora se voditi u svim objektima, prostorijama i na prostorima u kojima i na kojima se pružaju ugostiteljske ili turističke usluge. Iznimno, jednu knjigu žalbi može voditi ugostitelj za više ugostiteljskih objekata vrste soba i/ili apartman, odnosno iznajmljivač ili član seljačkog domaćinstva za više smještajnih objekata vrste soba, apartman, kuća za odmor i kamp, koji su u istoj građevini ili neposrednoj blizini.

Knjiga žalbi se mora nalaziti na mjestu pristupačnom korisnicima ugostiteljskih odnosno turističkih usluga.

Na istaknutom mjestu u prostorijama i prostorima u kojima se pružaju ugostiteljske odnosno turističke usluge mora se staviti obavijest da se vodi knjiga žalbi i gdje se nalazi.

Obavijest o vođenju knjige žalbi i o mjestu gdje se nalazi, mora se istaknuti i na cjenicima odnosno jelovnicima, te u »kućnom redu« na jezicima na kojima su sastavljeni.

Knjiga žalbi mora se čuvati najmanje godinu dana nakon njenog popunjenja.

Ugostitelji su dužni odmah po stavljanju prigovora dati prvu kopiju prigovora iz knjige žalbi osobi koja je stavila prigovor, a drugu kopiju u roku od pet (5) dana izjavljenog prigovora dostaviti nadležnoj ispostavi područne jedinice Državnog inspektorata.

Pravne i fizičke osobe dužne su odgovoriti na prigovor u roku od 15 dana od dana unošenja prigovora u knjigu žalbi, a kopiju odgovora istovremeno dostaviti nadležnoj ispostavi područne jedinice Državnog inspektorata.

Ako se u roku ne odgovori na stavljeni prigovor, mora se najkasnije u roku od pet dana od dana isteka toga roka o tome izvijestiti nadležnu ispostavu područne jedinice Državnog inspektorata s obrazloženjem zbog čega nije u roku odgovoreno.

Na stavljeni prigovor odgovorna osoba može odgovoriti podnosiocu prigovora i usmeno. Ako podnositelj prigovora prihvati usmeni odgovor, to će se zabilježiti i potvrditi potpisima odgovorne osobe i podnosioca prigovora u rubrici »Primjedba« knjige žalbi.

U rubrici »Primjedba« knjige žalbi upisuje se kratak sadržaj odgovora s oznakom broja i datuma dopisa. Pismeni odgovor na podneseni prigovor sastavlja se na jeziku na kojem je napisan prigovor u knjizi žalbi, ili na engleskom, njemačkom, talijanskom odnosno francuskom jeziku.

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 100.000,00 kn kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako ne vodi knjigu žalbi u svako objektu u propisanom obliku, sadržaju i na propisani način, ne dostavi izjavljen prigovor u propisanom roku Državnom inspektoratu te ne odgovori na prigovor u propisanom roku. Za ovaj prekršaj kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kn. Za ovaj prekršaj kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kn. Na licu mjesta inspektor može naplatiti novčanu kaznu u iznosu od 1.500,00 kn.

HRVATSKA OBRTNIČKA KOMORA

SAVJETODAVNA SLUŽBA

ODGOVARA NA VAŠA PITANJA IZ PODRUČJA:

OTVARANJA OBRTA,
RADNOG PRAVA,
MIROVINSKOG I ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA,
POREZA, DOPRINOSA I CARINE,
KREDITA I POTPORE,
TEHNIKA I TEHNOLOGIJA,
TURIZMA I UGOSTITELJSTVA,
POLJOPRIVREDE I POTPORE U POLJOPRIVREDI
I NA OSTALA PITANJA I SAVJETE O POSLOVANJU OBRTA

062 000 026

(po cijeni iz fiksne mreže od 0.28 kn/min, bez dodatnih naknada)
SVAKOG RADNOG DANA OD 08:00 DO 12:00 SATI

www.hok.hr

savjetodavna-sluzba@hok.hr

HRVATSKA OBRTNIČKA KOMORA / ILICA 49/II / P.P. 166 / 10002 ZAGREB

Primajte poslovne informacije e-mailom!

Hrvatska obrtnička komora, kroz djelovanje Savjetodavne službe, omogućuje korištenje stručnih savjeta iz područja prava, tehnike, poreza i poslovanja u obrtu, financiranja obrta, te iz područja poljoprivrede i ugostiteljstva, svakom prijavljenom obrtniku i drugim zainteresiranima – na e-mail adresu.

Kao nova usluga Hrvatske obrtničke komore, slanje informacija o poslovanju u obrtu putem elektronske pošte započelo je od ove godine i besplatno je za sve zainteresirane.

Informacije se šalju osobno svakom prijavljenom na njegovu e-mail adresu, periodički, ovisno o aktualnostima iz poslovanja obrtnika. Zainteresirani za takav oblik informiranja trebaju se prijaviti na:

e-obrtnici-list-subscribe@hok.hr

Da biste mogli dobivati »HOK besplatne poslovne informacije«, morate se prijaviti na Mailing listu. Prijava se obavlja u četiri koraka:

1 Pošaljite iz Vašeg programa za pisanje e-pošte praznu poruku na adresu (bez teksta u Naslovu i Predmetu): e-obrtnici-list-subscribe@hok.hr

2 Mailing Server će Vas povratnom porukom obavijestiti da je zaprimio Vašu predbilježbu.

3 Potvrdite Mailing Serveru Vašu predbilježbu slanjem odgovora (tzv. »RE«).

4 Mailing Server u povratnoj poruci Vas obavještava da ste predbilježeni.

U današnjem poslovnom svijetu prava informacija u pravo vrijeme može predstavljati značajnu prednost u odnosu na konkurenciju.

PRAVILNIK O UVJETIMA I NAČINU UPISA U UPISNIK SUBJEKATA U EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI

Dosad upisano oko 1.000 subjekata

♦ Ivica Kostović, dipl. ing. agronomije

Stupanjem na snagu ovoga Pravilnika (travanj, 2011, NN 39/11), prestao je važiti Pravilnik o uvjetima i načinu upisa u upisnike ekološke proizvodnje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda («Narodne novine» broj 13/02 i 112/07). Novi Pravilnik propisuje postupak upisa, uvjete koje moraju ispuniti subjekti za upis, sadržaj i način vođenja Upisnika subjekata u ekološkoj proizvodnji koji se bave proizvodnjom, preradom, uvozom i izvozom ekoloških proizvoda. U Upisnik se upisuje na temelju zahtjeva koji se podnosi Ministarstvu poljoprivrede na obrascu koji se nalaze u prilogu Pravilnika.

Uz zahtjev proizvođač prilaže sljedeće dokumente: ■ zapisnik o obavljenoj stručnoj kontroli od strane ovlaštenih kontrolnih tijela; ■ zapisnik o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta.

Subjekt koji obavlja samo preradu, uz zahtjev prilaže dokumente: ■ zapisnik o obavljenoj stručnoj kontroli od strane ovlaštenih kontrolnih tijela, ■ obrtnica ili izvod iz registra trgovačkog suda.

Subjekt koji se bavi uvozom i/ili izvozom ekoloških proizvoda, uz zahtjev prilaže: ■ zapisnik o obavljenoj stručnoj kontroli od strane ovlaštenih kontrolnih tijela, ■ potvrdu o upisu u Registar carinskih obveznika.

Upisnik ovlaštenih kontrolnih tijela vodi Ministarstvo poljoprivrede.

Upisnik sadrži sljedeće podatke: ■ naziv i sjedište ovlaštenog kontrolnog tijela, ■ klasa, urudžbeni broj i datum rješenja o ovlaštavanju kontrolnog tijela, ■ ime i prezime odgovorne osobe, ■ kodni broj kontrolnog tijela.

U Upisniku subjekata Ministarstvo upisuje sljedeće podatke: ■ naziv subjekta, sjedište i OIB subjekta (za proizvođače – Matični identifikacijski broj poljoprivrednog gospodarstva – MIBPG, za prerađivače, uvoznike i izvoznike – MBO/MBS), ■ naziv ovlaštenog kontrolnog tijela koje je provelo stručnu kontrolu, ■ redni broj upisa u Upisnik subjekata, klasa, urudžbeni broj i datum rješenja o upisu u Upisnik subjekata, ■ datum rješenja o brisanju iz Upisnika subjekata i razlog brisanja subjekta.

PIXSELL

Kratki prikaz stanja ekološke poljoprivrede u svijetu, Europi i Hrvatskoj

Prema službenim FiBL/IFOAM podacima («The World of Organic Agriculture – Statistics & Emerging Trends 2010») iz veljače 2010. godine, u 2008. godini ekološku poljoprivredu prakticalo je oko 1,4 milijuna certificiranih proizvođača iz 154 od 196 država svijeta na ukupnoj površini od 35 milijuna hektara. Ukupni globalni porast površina pod ekološkom poljoprivredom iznosio je blizu 3 milijuna hektara ili 9% više u odnosu na 2007. godinu, a zabilježen je u svim regijama svijeta, čime se dugogodišnji globalni trend porasta ekološke poljoprivrede nastavio.

Najviše certificiranih površina pod ekološkom poljoprivredom u 2008. godini zabilježeno je u Oceaniji (poglavito u Australiji) – 12,1 milijuna hektara (34,6% svjetskih površina), a slijedile su je Europa s 8,2 milijuna hektara (23,4%) i Latinska Amerika s 8,1 milijun hektara ili 23,1%.

Sredinom 1980-ih godina certificiranih je površina pod ekološkom poljoprivredom u Europi bilo tek nekih stotinjak tisuća hektara. Od 1990-ih godina, kao rezultat i posljedica donošenja Uredbe Vijeća (EEZ) broj 2092/91, ekološka se poljoprivreda počela brzo razvijati u gotovo svim europskim državama, a poglavito u državama članicama Europske unije.

U 2008. godini u Europi se ekološkom poljoprivredom bavilo 222.513 certificiranih ekoloških proizvođača koji su proizveli na ukupnoj površini od 8.176.075 hektara, a što je predstavljalo 1,72% od ukupnih europskih poljoprivrednih površina.

Od ukupnih europskih površina pod ekološkom poljoprivredom u 2008. godini na površine u okviru Europske unije je otpadalo 7.539.763 hektara ili 92,2%, što je predstavljalo 4,27% od ukupnih poljoprivrednih površina u EU. Certificiranih ekoproizvođača u EU iste godine bilo je 196.649 ili 88,4% u cijeloj Europi.

U 2002. godini u Hrvatskoj broj upisanih proizvođača u Upisniku proizvođača u ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda koji se vodi pri Ministarstvu poljoprivrede bio je 2.

Potkraj 2009. godine broj upisanih proizvođača bio je 817, a u ljetu 2010. godine više od 1.000 ekoloških proizvođača.

Potkraj 2009. godine u Hrvatskoj je bilo registrirano 14.193 ha poljoprivrednog zemljišta pod stručnim nadzorom, uključujući i površine u prijelaznom razdoblju (70%). U strukturi poljoprivrednog zemljišta su prevladavale oranice 9.766 ha ili 68,8%, a potom livade i pašnjaci 1.998 ha ili 14,1%, dok su površine pod trajnim nasadima voćnjaka 1.264 ha ili 8,9%, maslinika 228 ha ili 1,6% i vinograda 191 ha ili 1,3% još uvijek nedovoljne. Ljekovito bilje se uzgajalo na 279 ha ili 2,0%, a povrće na više nego skromnih 65 ha ili 0,5%.

Regionalno, najviše registriranih površina pod stručnim nadzorom zabilježeno je u Osječko-baranjskoj 3.694 ha i Sisačko-moslavačkoj županiji 2.526 ha te Brodsko-posavske 1.330 ha, Požeško-slavonske 1.240 ha i Zagrebačkoj županiji 1.150 ha. Skupinu županija s najmanjim površinama pod stručnim nadzorom činile su: Primorsko-goranska 98 ha, Koprivničko-križevačka 83 ha, Varaždinska 74 ha, Krapinsko-zagorska 20 ha i Dubrovačko-neretvanska županija 17 ha te Grad Zagreb 24 ha.

Prema broju registriranih ekoloških proizvođača u 2009. godini prva je bila Sisačko-moslavačka županija sa 123 upisana u Upisniku proizvođača u ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, a slijedile su je Osječko-baranjska 116, Zagrebačka 84 i Bjelovarsko-bilogorska županija 61.

Od jadranskih županija po površinama pod stručnim nadzorom u ekološkoj poljoprivredi u 2009. godini prednjači Zadarska županija sa 864 ha, zatim slijede Ličko-senjska sa 312 ha, Šibensko-kninska sa 161 ha, Istarska sa 134 ha, Splitsko-dalmatinska sa 106 ha.

Najmanje površine pod stručnim nadzorom u ekološkoj poljoprivredi ima Dubrovačko-neretvanska županija sa 17 ha, zatim Primorsko-goranska županija sa 98 ha.

(Podaci uzeti iz Akcijskog plana razvoja ekološke poljoprivrede u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2011. - 2016. godine Ministarstva poljoprivrede.)

ODREDBE ZAKONA O RADU

Preraspodjela radnog vremena

Preraspodjela radnog vremena može se urediti tako da preraspodijeljeno radno vrijeme u razdoblju u kojem traje dulje od punog ili nepunog radnog vremena traje četiri mjeseca, no ta četiri mjeseca ne moraju biti u kontinuitetu

U članku 47. stavak 8. Zakona o radu (NN 149/09 – u nastavku ZoR) ograničeno je trajanje preraspodijeljenog radnog vremena u razdoblju u kojem traje dulje od punog ili nepunog radnog vremena, četiri mjeseca. Prema navedenoj odredbi, preraspodijeljeno radno vrijeme u razdoblju u kojem traje dulje od punog ili nepunog radnog vremena može trajati najdulje četiri mjeseca, osim ako kolektivnim ugovorom nije drukčije određeno, u kojem slučaju ne može trajati dulje od šest mjeseci.

Navedena odredba jasno utvrđuje da tijekom razdoblja preraspodjele (kalendarske godine) radnik može tijekom četiri mjeseca (ili šest mjeseci – ako je tako ugovoreno kolektivnim ugovorom) raditi dulje,

PIXSELL

odnosno svaki tjedan po 48 (56) sati. Pritom zakonodavac nije jasno odredio moraju li navedena četiri mjeseca takvog rada biti u kontinuitetu ili se razdoblje tijekom kojeg radnik radi dulje od punog ili nepunog radnog vremena može preraspodijeliti na bilo koja četiri mjeseca unutar jedne kalendarske godine.

Mišljenja smo (Informator) da se navedena odredba ne odnosi na uzastopna četiri mjeseca, već da je moguće radno vrijeme preraspodijeliti tako da radnik, primjerice, tijekom svibnja, lipnja, srpnja i prosinca radi po 48 sati svaki tjedan.

Preuzeto iz Informatora br. 5893 – 5894 od 28.8. i 1.9.2010.

MIROVINSKO OSIGURANJE

Rok za prijavu osam dana

Rok za prijavu na mirovinsko osiguranje je osam dana od dana početka zaposlenja

U Narodnim novinama br. 121 od 28. listopada 2010. godine objavljen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju, koji je stupio na snagu 1. studenoga 2010.

Između ostalog, novost je i izmjena roka za prijavu radnika na mirovinsko osiguranje, odjavu ili promjenu tijekom osiguranja. Naime, prema noveliranom članku 101. stavku 1, točki 2 Zakona o mirovinskom osiguranju (NN 130/10 – pročišćeni tekst) podaci o početku osiguranja, prestanku osiguranja, promjenama tijekom osiguranja, kao i promjene podataka moraju se prijaviti Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje u roku osam dana od dana početka zaposlenja ili osiguranja ili od pravomoćnosti rješenja o svojstvu osiguranika i osnovici osiguranja, od dana prestanka zaposlenja ili osiguranja, odnosno od dana promjena tijekom osiguranja.

To znači da se podaci za vođenje matične evidencije moraju dostaviti Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje u roku od osam dana od dana početka za-

PIXSELL

poslenja, prestanka zaposlenja, odnosno od dana promjene tijekom osiguranja.

Predlagatelj Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (NN 121/10) predloženu je novinu obrazložio činjenicom da će se time omogućiti ažurnije vođenje podataka o osiguranicima i ostalih podataka koji se prikupljaju i koriste u provedbi mirovinskog osiguranja te smanjiti mogućnost zlouporaba pri prijavljivanju na osiguranje.

Valja napomenuti da ako poslodavac ne prijavi ili odjavi osiguranje ili promjenu tijekom osiguranja ili to učini nakon proteka propisanog roka, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 50.000,00 kuna, a odgovorna osoba kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 10.000,00 kuna.

Treba napomenuti da je rok za prijavu, odnosno odjavu radnika na zdravstveno osiguranje i dalje 15 dana od dana početka zaposlenja odnosno prestanka zaposlenja (članak 104. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, NN 150/08, 94/09, 153/09 i 71/10).